

Børne Blad

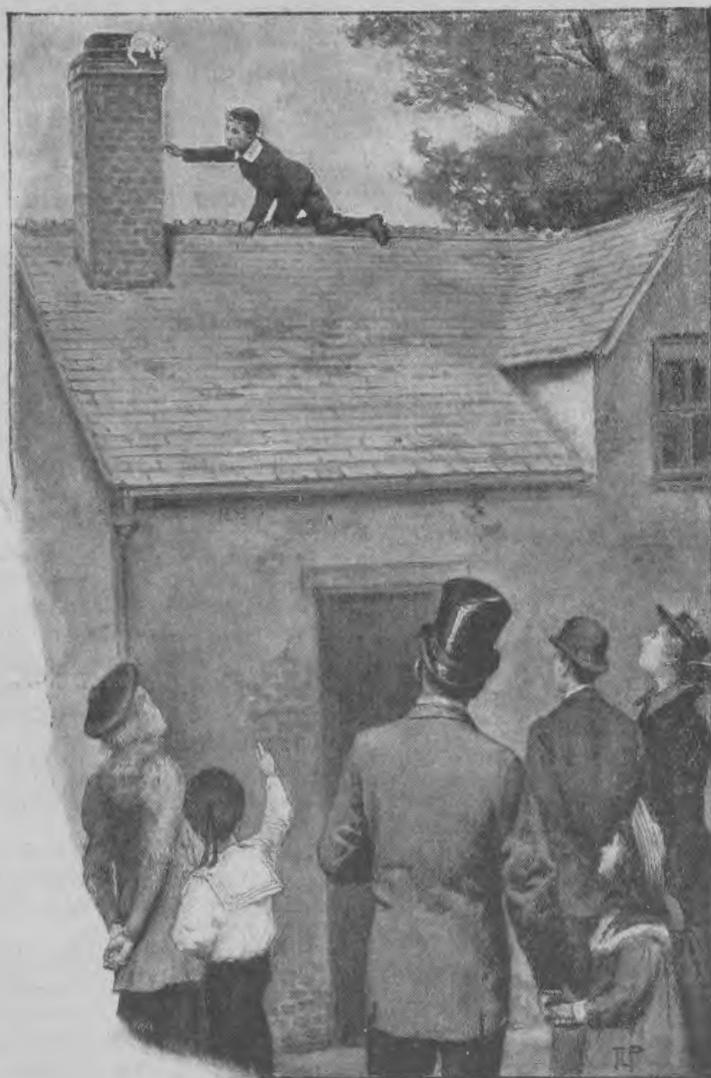

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 14.

8de April 1900.

26de aarg.

©fter kattepus.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakke til en adresse saa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. D. P. W a n g s n e s, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bibelhistorien stykke 63.

Sædemanden.

Vi kommer nu til Jesu lignelser eller parabler.

Parabel kommer af et græsk ord, som betyder at sammenstille, sammenligne. En parabel eller lignelse er en fortælling, hentet fra naturen eller menneskelivet, hvori en højere sandhed er indklædt. Den er ikke det samme som sammenligning. Hvis jeg siger: Guds rige er lig et sædekorn, der vokser og bliver stort, saa er det en sammenligning. Men naar det hedder i fortællende form: Himmerigets rige ligner et senepskorn, som et menneske tog o. s. v., saa er det en parabel.

Heller ikke maa parabelen forveksles med fabel. En fabel er ogsaa en fortællende digtning, som indeholder en højere sandhed; men den fremstiller noget, som ikke findes saaledes i naturen, f. eks., at dyr taler. I parabelen er alt tro mod naturen. Derfor ber i en parabel tales om dyr, saa omtales disse saadan som de er i naturen; f. eks. lignelsen om det tabte faar.

I det gamle testamente findes to fabler, Dom. 9, 7-15 og 2 Kong. 14, 9. I det nye testamente findes ingen fabler.

I det gamle testamente findes parabler i 2 Sam. 12: (Natan og David); 2 Sam. 14, (den vise kvinde fra Tekoa); Es. 5 (Israels vinbjerg).

I det nye testamente finder vi mange lignelser eller parabler. Jesus brugte dem flittig i sin undervisning. De hjælper dem, som gjerne vil vide sandheden, til at tænke saameget flittigere efter, hvad sandheden er, og til at huske den. Men for dem, som ikke bryr sig om sandheden, er parabelen en dom, da den giver dem lettere anledning til at foragte sandheden. Dette siger Jesus i Matt. 13, 11 og følgende vers.

I vor bibelhistorie har vi 12 af Jesu lignelser. Den, vi har for os nu, er om Sædemanden.

I denne lignelse handles om sæden og de forskellige slags jordbund. Jesus forklarer selv lignelsen og siger: sæden er Guds ord. Et sædekorn har liv og kraft i sig. Tag et virkeligt sædekorn og et, som ligner, men er labet af træ, læg dem begge i jorden, og hvilken forstjæl vil du saa finde ved dem? I brevet til Romerne siger apostelen Paulus om Guds ord (Rom. 1, 16): "Jeg stammer mig ikke ved Kristi evangelium, thi det er en Guds kraft til saliggjørelse." Se ogsaa 1ste Petri brev 1, 23.

Sædemanden er den, som saar sæden. Jesus saae Guds ord; efter ham apostlene. Nu gjør presterne det i kirkerne og lærerne i skolerne. Far og mor gjør det i sine hjem, naar de læser Guds ord eller taler derom til sine børn og husfolk. Søstende gjør det samme, naar de lærer og paaminder hverandre om Guds ord. Og paa den maade skalde vi alle være med at saa Guds ord.

Men sæden maa finde jordbund. Jordbunden er hjertet. Der er mange slags hjertes, og derfor finder Guds ords sæd mange slags jordbund. Frelseren fremstiller for os fire slags.

Paa den haarde, nedtrampede vei vokser ikke sæden.

Mange lader hjertet trampe haard af syndige vaner, verdslige tanker, onde lyst; og mange, som hører paa Guds ord i lange tider, men staar ordet imod, faar ogsaa derved end haarbere hjertes, saa at selve sædemanden trämper ned hjertets jordbund. Den, som idag hører Guds ord uden at agte paa det, vil have endnu lettere for at foragte det imorgen eller næste søndag. Fra saadanne hjertes tager djævelen ordet bort, forat de ikke skal tro og blive salige. Alle slags fremmede, syndige, letfindige, verdslige tanker, som farer gennem hovedet under ordets hørelse eller straks efterpaa, er den fugleslot, som djævelen faar til at plukke sæden bort fra de haarde hjertes. Cain, Farao, farisæerne, Judas — disse kan alle tjene til belshning af denne sandhed.

Sæden paa klippegrunden. Den forklarer Jesus om saadanne, som annammer ordet med glæde, de tror til en tid og falder fra i fristelsens tid.

Det er ret at annamme ordet med glæde; det skalde vi altid gjøre. Men det, som mangler disse, er udholdenhed. Hvor ofte finder vi ikke børn, som paa sin konfirmationsdag er lykkelige og glade i Guds ord. De lover saa godt og

mener det oprigtig. Men saa kommer de ud i verden. Onde kammerater lokker dem til det onde, eller de spotter dem, naar de vil være fromme og lybige Guds børn. Saa ster det kun altfor ofte, at disse som beghndte saa godt, ender slet. De falder fra i fristelsens tid.

Sæden blandt torne. Den faldt i blød og djb jord. Men jorden var uren. Der var onde rødder i jordbunden og disse fik vokse, og saa kvalte de sæden.

Som andre rødder i jordbunden nævner Jesus: bekymringer, vellykker og rigdom. Naar disse onde ting faar magt over hjertet, kan Guds ord ikke bære frugt.

Sæden i den gode jord er de, som hører Guds ord — altsaa ikke som den haarde vei, og bevarer det i sit hjerte, — ikke som klippegrunden — og det bærer frugt, torne faar ikke kvæle det. Den jordbund er altsaa god, som er mdsjat af de 3 første.

Til en saadan god jordbund kan alene Gud berebe os. Han vil ogsaa gjerne gjøre det. Derfor arbejder han paa hjertet med sit ord, lob og evangelium. Derfor sender han os snart forger, snart glæder. Dertil sigter alle Guds førrelser med os.

Laad dette ord ret kjendelig
paa os velsignet være;
vor lob og tak laad tætkes dig,
og hør, hvad vi begjærer:
I Jesu navn og Jesu tro
vi beder, at dit ord maa bo
hos os til verdens ende.

Djævelen tager ordet bort fra deres hjerter.

En mand, som søndag morgen gik til kirke, blev meget forstrækket ved tanken paa, at djævelen ogsaa fulgte med den samme vei. "Men hvad gjør du dog her?" sagde han. "Hvorfor skalde jeg dog ikke gaa derhen, hvor man beber og prædiker imod mig, hvem tager mig vel i forsvar, naar ikke jeg selv gjør det?" forekom det ham at djævelen gav til svar. "Hvorledes bærer du dig ad dermed?" spurgte den forsæbende mand. "O, jeg har tusende kneb, min ven", svarede den onde. "Først beghnder jeg søndag morgen med at gaa ind i de huse, hvor man bereber sig til kirke. En liben trætte her,

der er en altfor stib snip eller en knap, der springer i sidste øieblik, alt dette er ting, som bringer mig stor glæde og hjælp; thi dette er netop egnet til at sætte folk i ondt lune og fremkalde den stemning, som er stikket til at fremme mine planer. Der er dog en hel, del, som naar til kirken under stilhed og eftertanke, men jeg ved not, hvorledes jeg skal bære mig ad for at forstyrre deres andagt. De unge kvinders blitte retter jeg mod deres veninders hatte og kaaber. Sangen og hønner vil da gaa deres opmærksomhed forbi, og prædikenen formaar ikke at fængsle deres hjerter. De unge mænd skal saa faa mangt at lægge merke til og et eller andet ubtrøht i prædikenen vil støde dem, saa de vender sig fra det hele. Den blege dame derborte har en udpræget angst for træd og deraf følgende forkjølelse. Just naar presten vil sige noget, der passer for hende, skal jeg sætte hende i hovedet, at der er træd i nærheden, og saa vil hun ikke tænke paa andet, indtil gudstjenesten er forbi. Den unge moder tænker paa sine smaa børn hjemme. Hende kan jeg let fylde med stræk for, at den mindste muligens er faldt ud af buggen, forbi hun glemte at bede pigen være opmærksom derpaa. Disse to handelsmænd, som kommer der, fit jeg til at læse aviser, lige før de gif hjemmefra, og mens de mener at tilbede Gud, vil dagens nyheder spøge i deres hoveder. Og se de to retslafne borgere der, ingen i verden gjør mig arbeidet saa let som de. Alle de feil og synder, presten taler om, skal jeg hjælpe dem til at finde hos andre. "O, hvor han og hun kunde have godt af at høre en saadan prædiken", vil de sige, og dermed forlader de kirken i fuld selvtilfredsstillelse. Maa jeg end i kirken give tabt overfor en eller anden af de trofaste, skal jeg not spænde mine garn ud paa hjemveien. Det er mig en glæde naar folk aflægger besøg efterat de har været i kirken; thi saa kommer de let til at tale om alle mulige verdslige anliggender og glemmer det, som I vil kalde det vigtige og alvorlige."

Da man engang spurgte Melancthon, hvilket sprog i den hellige skrift, han ansaa for det forfærdeligste, skal han uden betænkning have svaret: "Det er ordet om det sædetorn, der falder paa veien, om hvilket det jo heber: 'Djævelen kommer og tager ordet bort fra deres hjerte, for at de ikke skal tro og blive salige.'" (Luf. 8-12).

De blit de blonke.

En feiletur i stuen.

D. C. v. Hoffens barnehistorier.

En høftikvæld paa Ranungaborg.
(Fortsættelse.)

'Hvad? tal, gut!' raabte farfar utaalmodig.
'Hvorledes er det gaaet med skuden?'

'Det var en tremaster, hr. baron', rettede Lars.

'Naa, hvad den?'

'Jo, den sidder fast derude paa skjæret, og ilde stamfilet var den alt før, faktisk —'

'Men besætningen? folkene?' streg farfar og stampede i gulbet af utaalmodighed.

'Jo, de er reddede, baade de og skibskatten. Jeg var med far i vor baad.'

'Der er altsaa intet mennesseliv gaaet tabt?' afbrød farfar ham.

'Ne—i. Men det er nok daarlig med kapteinen.'

'Hvorledes det?'

'Jo, det var saaledes', begyndte Lars og strøg sin baade lug borti. Han laabede sig aabenbart til, og det var tydeligvis hans hensigt at levere en vidtløftig beskrivelse af, hvorledes alt var gaaet for sig; men farfars barske ansigt bragte ham hurtig ud af fatning, og hele skildringen strumpede sammen til et kort — 'at han kom i ulukke og fik den høire arm knust. Og nu er han her', tilføiede han, da vi i det samme hørte porten aabnes og en summen af fremmede stemmer ude i forstuen.

Saa streng og barsk farfar end kunde være, saa havde han dog hjerte for andres nød. Det viste han nu, da han øieblikkelig ilte ned for at se, hvad der kunde gjøres for den ulukkelige kaptein, og uddelte befalinger for at staffe pleie og lindring. Et gjevteværrelse skulde opvarmes, der skulde gaa bud efter doktoren o. s. v.

Jeg havde smøget mig ud efter farfar, og endnu den dag idag synes jeg, jeg kan se det billede, jeg havde for mig, da jeg stod der og hang over ræbverket i trappen. Jeg hører de tunge skridt af søjfolkene, som bar den saarede kaptein, denr summen af fremmede stemmer og den ukjendte klang af det franske sprog. Det forulykkede fartøj var nemlig fra Frankrig og paa veien til Rusland med hvidfrugter. Jeg ser, hvorledes de mørke ansigter klarne op, da farfar talte til dem paa deres modersmaal. Men hvad der snart fremfor alt andet lagde beslag paa min opmærksomhed, var det aldeles ubentede syn af en bleg, sortstøiet gut, som saa

ud til at være omtrent paa min alder. Baade hans fine klæder og hans lille person tog sig helt fornemt ud ved siden af de grove sjømænd, og med hovedet fuldt af eventyr og vidunderlige hændelser var jeg straks paa det rene med, at han var en røvet prins eller noget i den retning.

Mine drømme afbrødes dog hastig ved en befaling af min farfar, hvis aarbaagne øie ganske rigtig havde opdaget mig, og som nu sendte mig ind i de varme værelser igjen fra den kolde træk i trappen, hvor han var rød, jeg skulde forkyøle mig.

Farfars ord drog ogsaa den fremmede guts opmærksomhed hen paa mig, og bore sine mødtes; men jeg kunde ikke smigre mig med, at han brød sig stort om at se paa mig, for alt før jeg var kommen mig til at adlyde farfars befaling, saa jeg, at han vendte mig ryggen og opmærksomt betragtede nogle statelige elghorn, som var slaaede op paa væggen i forstuen.

Den lille gut var ikke nogen prins, men simpelthen kapteinens søn og hed Charles. Jeg saa ham ikke mere den aften; gjennembaad og ubemattet som han var, havde farfar sørget for, at han straks fik gaa tilfængs. Det var alt, hvad jeg fik vide om ham, men det var nok til at fylde mit hoved med store planer om, hvor morsomt jeg skulde faa det sammen med denne lille nye legekamerat, som var kommen til mig lige fra havet. Jeg var ikke libet stolt over, at jeg baade kunde hilse og talke og sige en og anden sætning paa fransk. Jeg forestillede mig, hvor glad Charles vilde blive, naar han fik høre, hvor sprogtkundig jeg var. Jeg havde jo seet, hvorledes det gik, da farfar talte til matroserne. Med disse tanker sovne jeg.

'Stakkars gut!' var de første ord, jeg hørte, da jeg vaagne om morgenen og fandt min barnepige fordybet i en livlig samtale med stuepigen, som med en støvedug i haanden og med forslagne arme stod og varmede sig foran ovenen i barneværelset.

'Hvad er det? Hvem er det synd i?' raabte jeg forstrækket og satte mig op i sengen.

'Saa, saa, bliv ikke saa bange! Det er bare den lille proppen, som kom hid igaar aften, vi taler om.'

'Er han syg?'

'Na nei, med ham har det vel ingen fate; men hans far er det ikke rart med. Doktoren havde et svært stræv med ham inat, og nu ligger han i feber og snakker hen i væggene, siger baronen og doktoren, som forstaar sig paa hans

traakemaal. En kan vel vide, at det vil blive svært for den stakkars gutten at greie sig, især da alle matroserne er skydsede ind til byen. Han staar ogsaa berinde ved vinduet i salen og ser udover fjøen og holder hænderne oppe ved øinene som skygger. Han vil vel ikke, nogen skal se, han græder, tænker jeg; men sikkert er det, at der ialdt den ene taare efter den anden, det saa jeg ialfald, da jeg gik derind og tørrede støv af.

Hvor jeg fik det travlt med at komme op og blive paaklæbt! Da jeg kom ind i salen, var frokostbordet dækket, og ved det ene vindu stod Charles aldeles som Lise havde bestrebet ham.

"Bon jour!"* sagde jeg, men han rørte sig ikke. Jeg gik nærmere, lagde min haand paa hans arm og var meget stolt og lykkelig over at kunne sige paa fransk: 'Græd ikke, min stakkars ven!'

Det gav et sæt i ham, som om jeg havde brændt ham, han vendte sig om, gjorde en forfærdelig grimace og rakte tungen ud.

Jeg for forstrækket tilbage. Aldrig i mit liv var jeg bleven saa overrasket, og det saaes nok ogsaa paa mig; for ved synet af mig brast Charles i en stralende latter, sjønt hans kinder endnu var spor af taarer. Han sagde nogle ord, som jeg ikke forstod, men som jeg anede betød: 'Dumrian!' eller noget lignende, og hvor lidet smigrende denne hilsen end var, fandt jeg den dog mere tiltalende end grimacen. Jeg vilde saa gjerne spørge ham, hvad han mente, men 'hvorfor' var det eneste, jeg kunde sige.

Han syntes dog at forstaa mig, for han satte op en barsk mine, bed sine tætsidende, sterke hvide tænder sammen og sagde saa langsomt og tydeligt: 'Gutter græder aldrig. Forstaaer du?' (Det var naturligvis bare fransk, han talte.)

Jo, nu forstod jeg, hvorfor han var bleven forarget paa mig, og jeg huskede, hvad Lise havde sagt: 'Han vil ikke, nogen skal se, han græder.'

Det var vor første samtale."

Farmor stansede en stund og saa tankefuld ind i ilben.

"Hvorledes gik det siden?" spurgte Signe nysgjerrig.

"Siden! — Jo, siden blev Charles mit daglige selskab i flere uger", fortsatte farmor i sin rolige, fortællende tone.

"Faderen var saa syg, at han ikke kunde

føres herfra, og saa maatte Charles naturligvis ogsaa blive. Vi to fik for det meste lege paa egen haand. Det var saa nyttigt for mig at saa øvelse i det franske sprog, syntes farfar, og mine forældre syntes det samme. Jeg gjorde ogsaa forbausende fremskridt, og vi pratete snart fuldtommen ugenert med hinanden.

Havde mit liv sammen med farfar før været ensformigt, saa blev det nu afvekslende nok; thi Charles var lunefuld og uberegnelig. Stundom var han sprublende glad og livlig, men imellem kunde han krybe sammen i en mørk krog og sidde aldeles taus. Da vidste jeg, det var bedst at lade ham være i fred; thi en tilnærmelse lød nepes i regelen med en fint knurren eller en grimace som den første morgen; engang for han endog ind paa mig i virteligt raseri og bed mig i skulderen. Jeg satte i et hvindenende strig og havde nær klostret øinene ud paa ham i mit selvforsvar. Istedenfor at blive endnu mere rasende, blev han pludselig som et solskin og raabte: 'Bravo, bravo, lille dukke! Nu skal vi bygge barrikader.*'

'Hvad er det?' spurgte jeg, snappende efter veiret, og var straks god igjen.

'Vent, saa skal du saa se!' og nu begyndte han at velte stole og borde overende, saa det knagede efter.

'Men Charles!' raabte jeg forstrækket.

'Saa, nu er hun tam igjen, den dumrian!' sagde han utaalmodig. 'Saaledes gaar det til paa gaderne i Paris, naar folket kæmper for frihed, ligbed og broderskab. Jeg har seet det. Jeg var i Paris ifjor sommer. Na, du skalde have seet, hvor de kæmpede!' Hans øine gnistrede, og sjønt jeg ikke forstod, hvad han talte om (det var julirevolutionen i Paris 1830), grebes jeg dog af hans begeistring og begyndte med fuldtommen foragt for de farlige følger at hjælpe ham i hans øbelæggelsesvert.

'Se saa, nu er barrikaden færdig og gaden sperret, skjønner du? og naar soldaterne kommer, skal vi forsvare os og kæmpe paa liv og død. Kom hid med stamlerne og puberne!' befalte Charles. Jeg adløb. 'Med dem skal vi bombardere soldaterne, som du ser komme imod os her. Forstaaer du?' Han pegte mod døren, og jeg var saa inde i legen, at jeg straks var færdig til at se soldaterne istedenfor en luffet bøl og ibrig raabte: 'Ja, ja!' (Sluttes.)

* "Goddag!"

* En stanse af velteede vogne, tømmer, bohøve o. l.

Merkelig redning.

Det var ombord paa dampbaaden "Frank Sherman," som gik nedover den store Mississippiflod i Amerika. Blandt passagererne var ogsaa en dame, der havde med et nogle maaneder gammelt barn, som laa og sov i en barnevogn.

Medens man var midt ude paa floden, blev barnet urolig, hvorfor moderen tog det ud af vognen for at faa det til at holde op at strige. Men da haendte noget, som gjorde det dybeste indtryk paa de ombordværende. Neppe havde moderen taget den lille, før en voldsom stormbyge kom farende nedad floden og førte blandt andet barnevognen med sig ud i vandet.

Mon ikke her en høiere var med i spillet?

En samtale ombord.

"Jeg tror aldeles ikke, at der findes kristne i Indien. Nu har jeg været der i tyve aar og endnu ikke truffet paa en eneste en," sagde en dag en englænder ombord paa et dampskib, som var paa veien hjem til fædrelandet.

En missionær sad i nærheden. Han sagde først ikke noget; men da den nævnte mand kort efter kom til at tale om sine jagtture, og hvor mange tigre han havde bræbt, afbrød missionæren ham og sagde: "Jeg tror slet ikke, at der findes tigre i Indien. Nu har jeg været der i tyve aar, og ikke truffet paa en eneste en."

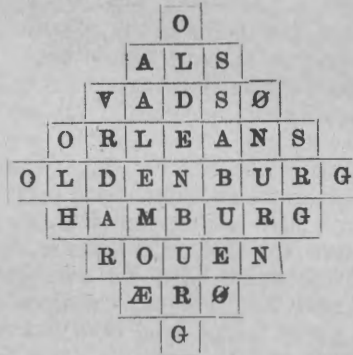
Tigerjægeren kom naturligtvis med indvendinger, men missionæren svarede:

"De har seet, hvad der interesserer Dem, og jeg, hvad der interesserer mig. De har ikke seet nogen kristne, fordi De ikke vilde se dem, og jeg har ikke seet nogen tiger, fordi jeg ingen interesse har havt af at søge dem. Ligesaalidt som derfor jeg af egen erfaring kan dømmе, om der er tigere i Indien, ligesaalidt kan De dømmе, om der er kristne der."

Og hele selskabet gav missionæren ret."

Opl. paa gaader i nr. 12.

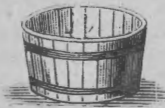
Diamantgaaden.

Bogstavgaaderne. I. Langesund. II. Andalusien.

Billedgaade.

L D I V V T

F
T

K

S B L

